

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده پرستاری مامایی

نام درس: ابزارهای ارزیابی جامع و پایش سلامت در سالمندان	تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری- ۰/۵ واحد کارآموزی)
رشته/مقطع: کارشناسی ارشد سلامت سالمندی	مدت و زمان ارائه برگزاری: ۲۶ ساعت نظری- ۲۶ ساعت کارآموز
پیش نیاز: ندارد	
مدرس: دکتر سیده آمنه مطلبی (مسئول درس) و دکتر محدثه صدری ایمیل مسئول درس a.motalebi@qums.ac.ir ، ammotalebi@yahoo.com	

شرح درس:

در این درس فراگیران با انواع ابزارهای ارزیابی جامع در حیطه های مختلف بررسی و غربالگری سلامت در سالمندان در ستینگ های مختلف (مراقبت در منزل، خانه سالمندان، بیمارستان، درمانگاه ها، مراکز سرپایی اعم از روزانه و کلینیک آشنا شده و همچنین خواهند شد تا ابزارهای مناسب با وضعیت سلامت سالمند و نیز متناسب با هر یک از ستینگ ها را انتخاب کرده و به کار ببرند. فراگیران پس از پایان دوره ی آموزشی قادر خواهند بود تا نحوه امتیاز دهی و رتبه بندی ابزارها را انجام داده، تفسیر کرده و نتایج کاربردی آن ها را برای سالمندان شرح دهند.

اهداف درس

هدف کلی:

افزایش دانش و مهارت دانشجویان در زمینه ی کاربرد مناسب و صحیح هر یک از ابزارهای غربالگری و پایش جامع وضعیت سلامتی سالمندان در حیطه های جسمی، روانی و اجتماعی و نحوه عملی انجام، محاسبه ی امتیاز و تفسیر نتایج هر یک از آزمون ها در ستینگ های مختلف.

اهداف ویژه:

در پایان این دوره، انتظار می رود دانشجویان قادر باشند:

✓ انواع رایج ابزارهای ارزیابی جامع سالمندی در سطوح مختلف (منزل، مراکز نگهداری، بیمارستان و مراکز سرپایی) را بشناسد.

✓ ابزارهای سنجش وضعیت سلامت در سالمندان را بشناسد.

✓ تاریخچه و روند ابزارهای ارزیابی جامع سالمندی را بداند.

✓ اصول و روش های اولویت بندی نیازهای سالمندان را بداند.

- ✓ نحوه اجرا و امتیازدهی ابزارها و کاربرد آنها در سالمندان را بداند.
- ✓ با ابزارهای سنجش کیفیت زندگی در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش توانایی عملکردی در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش شناختی در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش وضعیت روان در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش افسردگی در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش وضعیت تغذیه‌ای سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش وضعیت جسمی سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش وضعیت فیزیکی سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش تعامل سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای ارزیابی سلامت اجتماعی و معنوی سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای فعالیت فیزیکی در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سالمندآزاری و غفلت در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش حمایت‌های اجتماعی در سالمندان آشنا باشد.
- ✓ با ابزارهای سنجش وضعیت اقتصادی سالمندان آشنا باشد.
- ✓ اعتبارسنجی ابزارهای ارزیابی جامع سلامت سالمندان را بداند.
- ✓ ترجمه و بومی‌سازی ابزارهای ارزیابی سلامت سالمندان را بشناسد.
- ✓ پایایی ابزارها و انواع آن‌ها را بداند.
- ✓ روایی ابزارها و انواع آن‌ها را بداند.

روش تدریس

- ✓ سخنرانی بازخوردی، بحث و تبادل نظر گروهی، پرسش و پاسخ و خودآموزی (Self-learning)

وظایف دانشجو

- ✓ مشارکت فعال در کلاس درس، انجام به موقع تکالیف و شرکت در جلسات پرسش و پاسخ

شیوه ارزشیابی

- ✓ سیستم ارزشیابی هفتگی Weekly Evaluation System

اهداف سیستم ارزشیابی هفتگی

✓ آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی

✓ تبدیل روش تدریس از حالت "استاد محور به" دانشجو محور"

✓ درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار

✓ کسب مهارت‌های تسهیل‌گری و پویایی گروه

ساختار اصلی سیستم ارزشیابی هفتگی به شرح زیر می باشد:

۱. معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲. تعیین سرفصل‌هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز می توانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیل‌گران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه‌ای مطرح و بحث میشود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمی دانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳. توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه‌ای از روش‌های آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط با بکارگیری تکنولوژی‌های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه‌ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس میکنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست همچنین مهارت‌های استفاده حرفه‌ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

۴. رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل میکند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث‌ها مداخله کنند.

۵. جمع‌بندی مطالب و نتیجه‌گیری از مباحث در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع‌بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

۶. ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام میشود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیسات فعالیت‌هایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند

نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱. حضور و غیاب
۲. خود ارزیابی
۳. ارزیابی همسانان
۴. علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخجویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران
۵. تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر
۶. نحوه ارائه کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

انتظارات:

- ✓ محتوای آموزشی هر هفته در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت. انتظار می رود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس، قبل از حضور در کلاس مطالب درسی را بدقت مطالعه نمایند و در گروه های کاری و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند.

- ✓ تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی : طبق آئین نامه های آموزشی مصوب

بارم بندی:

- در طول دوره (انجام تکالیف و سخنرانی) ۴۰%
- حضور فعال در کلاس ۲۰%
- آزمون پایان دوره ۴۰%

منابع اصلی درس

1. Screening and Case Identification in Clinical Settings. In: *Elder Abuse: abuse, neglect, and exploitation in an aging America*, Bonnie RJ, Wallace RB (Eds), National Academy Press, Washington, DC, 2002.
2. Incilair AJ, Morley JE, Vellas B, editors. *Pathy's principles and practice of geriatric medicine*. John Wiley & Sons; 2012.
3. State Ombudsman Data: Nursing Home Complaints. Office of Inspector General, Department of Health and Human Services. Available at: www.oig.hhs.gov (Accessed on July 01, 2003).
4. Straus MA. *The Conflicts Tactics Scale*. In: Handbook of Family Measurement Techniques, Touliatos J, Perlmutter B, Straus M (Eds), Sage Publications, Newbury Park, CA 2001.
5. Summaries for patients. Screening for intimate partner violence and abuse of vulnerable adults: U.S.
6. United Nations Economic and Social Affairs. (2008). *Guide to the national implementation of the Madrid International Plan of Action on Aging*. New York: United Nations Headquarters.
7. Burns A, Lawler B, Craig S. *Assessment Scales in old age psychiatry*

۸. فروغان، م. پیشینه آزمون‌های شناختی و هنجاریابی آنها در ایران. آخرین چاپ
۹. Burns, A., Lawler, B., & Craig, S. (مترجمان: طاهره سکوت، نسیم پیرزاده، مهین نظری، عبدالرحیم اسداللهی). (1400). سالمندسنجی: مجموعه پرسشنامه‌های سنجش سلامت سالمندان همراه با روایی محتوایی و CVI/CVR نسخه فارسی آنها (ویرایش دوم). تهران: نشر امید

جدول زمان بندی درس ابزار های ارزیابی جامع و پایش سلامت در سالمندان
نیمسال اول ۴۰۵ - ۴۰۴

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
جلسه اول : معرفی درس، بیان طرح درس، روش های ارزشیابی و تکالیف مربوط به درس، آشنایی با اصول ابزار سازی و سنجش در سالمندی	۲	سخنرانی و پرسش و پاسخ	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	سیستم ارزشیابی هفتگی و امتحان پایان دوره
جلسه دوم: آشنایی با ابزار های سنجش و وضعیت شناخت در سالمندی	۲	سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	
جلسه سوم: آشنایی با ابزار های سنجش و وضعیت سلامت روان در سالمندی	۲	سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	
جلسه چهارم: آشنایی با ابزار های سنجش و وضعیت سلامت اجتماعی و معنوی در سالمندی	۲	سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	
جلسه پنجم: آشنایی با ابزار های سنجش و وضعیت سالمند آزاری و غفلت در سالمندی	۲	سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	
جلسه ششم: آشنایی با ابزار های سنجش و وضعیت تغذیه در سالمندی	۲	خودراهبر	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	
جلسه هفتم: آشنایی با ابزار های سنجش فعالیت فیزیکی در سالمندی	۲	سخنرانی تعاملی و	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	

		پرسش و پاسخ و بحث گروهی		
	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	۲	جلسه هشتم: آشنایی با ابزار های سنجش و وضعیت مراقبین سالمندان
	وایت برد کامپیوتر ویدیو پروژکتور	سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	۲	جلسه نهم: آشنایی با ابزارهای سنجش خواب سالمندان